

Uitvoeringsnota integrale aanpak jeugd en middelengebruik

**Uitvoeringsnota integrale aanpak jeugd en
middelengebruik in de gemeente Meppel**

**ZEG NEE, DA'S OK!
2011-2016**

Voorwoord

Jeugd en Alcohol gaat niet samen!

Wiens verantwoordelijkheid is het nu eigenlijk om de jeugd bij de alcohol (en andere drugs) weg te houden? De ouders? De school? De overheid? De handhavers (politie en toezichthouders)? De jongerenwerkers van Welzijn Meppel? Of toch van degenen die de glazen volschenken, dus de Horecabazen?

We wijzen maar al te graag met het vingertje naar de ander als het gaat om een schuldige aan wijzen. Vooral bij excessen. Als de te-jonge-jeugd uit de kroeg komt rollen en al vernielend hun weg naar huis probeert te vinden, wijzen de ouders naar die onverantwoorde vriendenclub die hun zoon/dochter opjutte en de kroegbaas die maar wat graag zijn bier verkocht om zijn omzet te verhogen. Wie wijst er nu graag naar zichzelf en is bereid zijn eigen verantwoordelijkheid te nemen?

De gevolgen van alcoholgebruik, helemaal als het gedronken wordt op jongere leeftijd, geeft veel meer schade dan we 'vroeger' wisten. Eén keer binge drinken (meer dan zes glazen alcohol drinken binnen twee uur tijd) kan al blijvende schade opleveren aan een jong lichaam. Vooral het geheugencentrum in de hersenen kan blijvend worden aangetast. De voorlichting aan jongeren wordt steeds beter en veel jongeren zijn op de hoogte van schadelijke effecten. Toch blijft het aantrekkelijk om te drinken. Want de uitkomsten van het leefstijlonderzoek van de GGD liegen er niet om: er wordt steeds meer alcohol gedronken in het weekend.

Langzamerhand raken we er in onze samenleving van doordrongen dat het probleem van ons allemaal is. En daarmee dus ook ons gezamenlijke verantwoordelijkheid. Een ieder moet zijn eigen deel(tje) verantwoordelijkheid pakken en ervan doordrongen raken dat we alleen samen dit probleem in kunnen dammen. We moeten krachten bundelen om de boodschap goed tussen de oren te krijgen. Ouders moeten het goede voorbeeld geven en hun kinderen aanspreken op hun (drink)gedrag; de school moet voorlichting geven over de medisch schadelijke gevolgen; de handhavers moeten ingrijpen als jongeren met alcohol over straat gaan en de kroegbaas moet niet schenken aan jeugd onder de zestien. En de overheid? Die is er om het goede beleid te formuleren, goede initiatieven te faciliteren en goed gedrag te stimuleren.

Het college van burgemeester en wethouders Meppel kiest een actieve houding in de aanpak van dit probleem. Niet alleen binnen de eigen gemeentegrenzen door het opstellen van deze uitvoeringsnota waarin tal van activiteiten zijn opgenomen zoals: nieuw ketenbeleid (opstellen van regels samen met de ouders en de jongeren), ouderbetrokkenheid te organiseren in samenwerking met het CJG, het organiseren van een werkconferentie en het inzetten van methodes en voorlichting op scholen, maar ook in Drents verband. Zo neemt de gemeente Meppel actief deel in het actieprogramma 'Makluk Zat' van de Vereniging Drentse Gemeenten. Hierin proberen alle Drentse gemeenten samen, niet alleen de jeugd, maar alle partijen te betrekken door middel van een campagne, het aanbieden van trainingen, vroegsignalering, enz.

Dit alles met als doel om krachten te bundelen en iedereen doordrongen te krijgen van de negatieve effecten van alcohol (en andere drugs), vooral voor jongeren. Het is een strijd die we samen aan moeten gaan. Het is ons aller verantwoordelijkheid om uit te dragen dat jeugd en alcohol domweg niet samen gaan!

Myriam Jansen
Wethouder jeugd

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave	4
Samenvatting	5
Inleiding	7
1. Aanleiding	8
1.1 Landelijk	8
1.2 Provinciaal	9
1.3 Lokaal	9
2. Waar hebben we het over? (probleemanalyse)	11
2.1 Resultaten gemeente Meppel leefstijlonderzoek GGD Drenthe	11
2.2 Werkconferentie 16 december 2010	12
3. Inventarisatie van de keten binnen de Gemeente Meppel	14
3.1 Plan van aanpak	14
3.2 Aantallen en locaties	14
3.3 Bezoekersaantallen en leeftijden	14
3.4 Zicht op gebruik alcohol en drugs	14
4. Doelstellingen alcohol en middelengebruik onder jongeren 2011-2016	15
4.1 Tegengaan van het gebruik van alcohol onder de 16 jaar.	15
4.2. Matigen van alcoholgebruik vanaf 16 jaar.	15
4.3. Afname of stabiliseren van het cannabisgebruik.	16
5. Aanpak: Wat gaan wij doen? Lopende en aanvullende activiteiten	17
5.1 Publiek draagvlak	17
5.2 Vroegsignalering	19
5.3 Wet- en regelgeving	20
5.4 Handhaving	21
5.5 Conclusie	22
6. Evaluatie en communicatie	23
6.1 Evaluatie	23
6.2 Communicatie	23
7. Financiën	25
Lijst van gebruikte afkortingen:	26
BIJLAGEN	27

Samenvatting

Het gebruik van alcohol en drugs heeft de laatste jaren verontrustende vormen aangenomen (zie hoofdstuk 2 Probleemanalyse). Alcohol op te jonge leeftijd, en overmatig of excessief gebruik op latere leeftijd leiden tot grote schade aan de ontwikkeling en gezondheid en hangen samen met overlast en geweldsexcessen. Vanwege de verontrustende aard, ernst en omvang van het (overmatig en excessief) alcohol en drugsgebruik onder jongeren heeft de gemeente Meppel in de kadernota volksgezondheid 2008-2011 als speerpunt opgenomen jongeren te beschermen tegen alcohol en drugsgebruik. De nieuwe norm t.a.v. alcoholgebruik is **niet drinken onder de 16 jaar**.

Gezamenlijke betrokkenheid

Het is noodzakelijk dat het problematisch alcohol en drugsgebruik onder jongeren samen met de verschillende betrokken partijen (ouders, jongeren, horeca, onderwijs, hulpverlening, etc) wordt aangepakt. Bewustwording bij ouder(s) en jongeren van het risico van overmatig alcohol- en drugsgebruik is van groot belang. Hierbij gaat de aandacht uit naar vier pijlers vroegsignalering, publiek draagvlak, handhaving en wet - en regelgeving.

Algemeen streven is:

1. Het tegengaan van het gebruik van alcohol onder de 16 jaar;
2. Matigen van alcoholgebruik vanaf 16 jaar;
3. Afname of stabiliseren van het cannabisgebruik.

Uitkomsten Leefstijlonderzoek onder jeugd

Om inzicht te krijgen in de problematiek van het drank- en drugsgebruik onder de jeugd in Meppel zijn de uitkomsten en resultaten uit het leefstijlonderzoek 2008 van de GGD gebruikt. Het onderzoek richt zich op jongeren van 12 tot en met 18 jaar. Uit dit onderzoek blijkt dat veel jongeren in het weekend drinken en dan per weekenddag grote hoeveelheden alcohol drinken. De jongeren tussen 12 t/m 15 jaar geven aan in openbare gelegenheden en sportkantines toch alcohol te krijgen. Ook blijken de ouders van de jongeren in deze leeftijdsgroep het gebruik van alcohol niet te verbieden. Over het cannabisgebruik is geconstateerd dat jongeren in Meppel in vergelijking tot heel Drenthe meer cannabis gebruiken. Het advies van de GGD richt zich o.a. op het inzetten van de methode "De Gezonde School en Genotmiddelen" in het primair onderwijs omdat deze methode aandacht heeft voor beleid, signalering en voorlichting.

Werkconferentie jeugd en middelengebruik in Meppel

De op 16 december 2010 gehouden werkconferentie 'Jeugd en middelengebruik in de gemeente Meppel' had tot doel de gezamenlijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de aanpak zichtbaar te maken. Er is aandacht gevraagd voor preventie waarbij door velen werd erkend dat vroegtijdig signaleren en afstemming tussen de verschillende partijen noodzakelijk zijn. De gemeente moet haar verantwoordelijkheid nemen en haar regierol oppakken. Verantwoordelijkheden van betrokkenen moeten duidelijk worden gemaakt. Ouders hebben een voorbeeldfunctie als het gaat om het onderhouden van normen en waarden en het thuis bespreekbaar maken van het gebruik van alcohol en drugs. Er is een betere leeftijdscontrole nodig om te kunnen optreden bij overtredingen en er moet meer voorlichting komen over de schadelijke gevolgen van overmatig alcohol en drugsgebruik aan jongeren en hun ouders. Daarnaast is de kracht van communicatie van jongere naar jongere en ouders onderling van grote waarde. De boodschap is: Niet drinken: Zeg Nee, Da's OK!

VDG-actieprogramma

Ter ondersteuning van het ontwikkelen van een integrale aanpak die werkt doet de gemeente Meppel actief mee met het door de VDG ontwikkelde actieprogramma 'Aanpak schadelijk alcoholgebruik jongeren 2009-2013' Makluk Zat. De VDG werkt samen met GGD Drenthe, Verslavingszorg Noord Nederland (VNN), Politie Drenthe, Koninklijke Horeca Nederland en de Voedsel en Waren Autoriteit.

Extra inspanningen

Naast de activiteiten die reeds worden ingezet zijn er extra inspanningen nodig om het beleid en de doelstellingen te halen voor de periode 2011- 2016. Deze extra activiteiten zullen in nauwe samenwerking met de gemeente Meppel, de hulpverlening en het onderwijs moeten worden uitgevoerd waarbij de gemeente Meppel de regierol op zich moet nemen.

Nota jeugd en middelengebruik

De nota richt zich op de periode 2011 tot 2016. In 2012 zal het leefstijlonderzoek van de GGD als tussenevaluatie fungeren zodat de doelstellingen en de daaraan gekoppelde activiteiten eventueel kunnen worden bijgesteld. De uiteindelijke evaluatie van de in deze nota opgestelde doelstellingen wordt gedaan aan de hand van de uitkomsten van het leefstijlonderzoek 2016.

Inleiding

Voor u ligt de nota integrale aanpak middelengebruik onder jongeren in de Gemeente Meppel voor de periode van 2011-2016. Aanleiding voor het schrijven van deze nota is de kadernota "Volksgezondheid" waarin als speerpunt is genoemd het middelengebruik onder jongeren te laten afnemen.

De ambitie van de Gemeente Meppel is de jeugd met mate te laten drinken; verstandig en niet te jong. Tevens is de ambitie om te streven naar verantwoord drugsgebruik. Bewustwording van het risico van problematisch alcohol- en drugsgebruik staat centraal. Met deze nota sluiten wij aan bij de ambities van de verschillende beleidsterreinen (volksgezondheid, jeugd en veiligheid) en streven wij naar een integrale aanpak. Er wordt gefocust op de volgende domeinen: Vrije tijd, school en thuis. Binnen deze domeinen is, conform de pijlers uit het VDG-actieprogramma, een uitvoeringsplan ontwikkeld waarin interventies zijn genoemd die focussen op: Publiek draagvlak, vroegsignalering, wet- en regelgeving en handhaving.

De algemene doelstellingen die worden nagestreefd zijn:

1. Het tegengaan van het gebruik van alcohol onder de 16 jaar;
2. Matigen van alcoholgebruik vanaf 16 jaar;
3. Afname of stabiliseren van het cannabisgebruik.

Vanaf februari 2010 heeft de gemeente Meppel een werkgroep jeugd en middelen ingesteld waarin een aantal betrokken partners actief meegedacht hebben over de aanpak die beschreven is in deze nota. In deze werkgroep hadden zitting: Een medewerker van Verslavingszorg Noord Nederland (VNN), Een beleidsmedewerker van de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst, afd. Jeugdgezondheidszorg (GGD, afd. Jgz), 2 jongerenwerkers van Welzijn Meppel Westerveld (WMW), de jeugdagent en de ambtenaren veiligheid en volksgezondheid.

Tijdens de bijeenkomsten met bovengenoemde partners zijn verschillende signalen over het gebruik van problematisch alcohol- en middelengebruik onder jongeren genoemd. Zo blijkt bijvoorbeeld dat het indrinken in huiselijke kring en sportkantines populair te zijn, hebben scholen het idee dat er meer jongeren onder invloed van middelen op school komen en leeft het idee dat Nederwiet een hoger THC-gehalte (chemische stof die als werkzame stof in henneproducten geldt) heeft.

In 2008 heeft de GGD (uitkomsten zie bijlage I) een leefstijlonderzoek gehouden onder jongeren van 12 tot 18 jaar. Bovengenoemde signalen worden gedeeltelijk bevestigd door de resultaten uit dit onderzoek.

In december 2010 is er een werkconferentie georganiseerd door de gemeente Meppel waarbij partijen waren uitgenodigd mee te denken over jeugd en middelengebruik. Tevens werd er meegedacht over de gewenste aanpak om verantwoord middelengebruik te stimuleren.

1. Aanleiding

Jeugd en middelengebruik staat landelijk, regionaal en provinciaal in de aandacht. Op verschillende niveaus worden problemen gesignaleerd, acties ondernomen en activiteiten ontwikkeld.

1.1 Landelijk

Op landelijk niveau zijn er verschillende ministeries betrokken bij de alcoholproblematiek. De minister van VWS is verantwoordelijk voor de Drank- en Horecawet. Het ministerie van Jeugd en Gezin is verantwoordelijk voor de landelijke alcoholvoorlichtingscampagnes. Het ministerie van Verkeer en Waterstaat bestrijdt het rijden onder invloed. Het ministerie van Justitie stelt de wetten op en als laatste houdt het ministerie van Binnenlandse Zaken zich bezig met de preventie van alcoholgerelateerde openbare orde- en veiligheidsproblematiek.

Het thema alcohol is opgenomen in diverse beleidsprogramma's. Het voorkomen van schadelijk alcoholgebruik, vooral onder jongeren, is een breed gedragen doelstelling. Om deze doelstelling te bereiken is het wenselijk dat ook alle partijen hun verantwoordelijkheid nemen.

De inzet van het ministerie van VWS, voortkomend uit de preventienota: "Kiezen voor gezond leven", onderschrijft bovengenoemde doelstelling waarbij vooral wordt ingezet op het voorkomen van alcoholgebruik onder 16-jarigen.

Het ministerie van VWS heeft de Voedsel en Warenautoriteit de opdracht gegeven een handleiding alcoholpreventie te ontwikkelen met "best practices" voor gemeenten. In deze handleiding richt men zich op de vier pijlers: publiek draagvlak, regelgeving, handhaving en vroegsignalering.

Met een wijziging van de Drank- en Horecawet (DHW) hoopt het kabinet het alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen, verstoring van de openbare orde te voorkomen en administratieve lasten voor bedrijven sterk te verminderen. De ministerraad heeft ingestemd met het voorstel tot wijziging van de DHW.

De belangrijkste voorstellen voor de wijzigingen van de DHW zijn de volgende:

- *Het vergunningstelsel wordt eenvoudiger. Vergunninghouders hoeven minder vaak een nieuwe vergunning aan te vragen;*
- *Gemeenten, en niet meer de Voedsel- en Warenautoriteit, houden toezicht op de naleving van de DHW. Het toezicht wordt ook verscherpt. Jongeren onder de 16 kunnen nu nog veel te makkelijk aan drank komen;*
- *Gemeenten kunnen prijsacties en sluitingstijden reguleren in relatie tot leeftijd (bijvoorbeeld nachtcafés alleen voor 18+);*
- *Gemeenten krijgen de bevoegdheid om maatregelen te nemen tegen supermarkten die 3 keer per jaar het verbod overtreden om alcohol te verkopen aan jongeren onder de 16 jaar;*
- *Pilotgemeenten kunnen de leeftijdsgrens voor alcohol optrekken van 16 naar 18 jaar. Gemeenten kunnen aangeven met deze proef mee te willen doen. Landelijk blijft de leeftijdsgrens 16 jaar;*
- *Strafbaarheid van jongeren onder de 16 jaar als zij op de openbare weg alcoholhoudende drank bij zich hebben.*

1.2 Provinciaal

In de provincie Drenthe is in opdracht van de Vereniging Drentse Gemeenten (VDG) een actieprogramma Aanpak schadelijk alcoholgebruik jongeren 2009-2013 ontwikkeld. Hierbij hebben de Vereniging Drentse Gemeenten, GGD Drenthe, VNN, Politie Drenthe, koninklijke Horeca Nederland en de Voedsel en Waren Autoriteit samengewerkt. Aanleiding voor het verstrekken van deze opdracht is toenemende problematiek omtrent schadelijk alcoholgebruik onder jongeren en de verwachting dat de benodigde aanpak gemeentegrenzen overstijgt. Daarnaast is de nieuwe Drank- en Horecawet, waarbij het toezicht van de Voedsel en Waren Autoriteit wordt overgeheveld naar de gemeente, aanleiding om te zorgen voor een goede voorbereiding op deze nieuwe taak. De Gemeente Meppel ziet het actieprogramma van de VDG als een waardevolle aanvulling op het integraal alcoholbeleid in Meppel. Het actieprogramma van de VDG omvat, net als de handleiding van de Voedsel en Waren Autoriteit, de vier beleidspijlers. Bij de invulling van de doelstellingen en interventies, die voortkomen uit deze nota, wordt aansluiting gezocht met de aanpak beschreven in het actieprogramma van de VDG.

1.3 Lokaal

De ambitie van de Gemeente Meppel ten aanzien van de aanpak alcohol en middelengebruik is: drinken met mate, verstandig en niet te jong en verantwoord middelengebruik. Daarbij willen we het gebruik van alcohol bij jongeren onder de 16 jaar tegengaan en het excessieve alcoholgebruik bij jongeren (vanaf 16 jaar) tegengaan. Het cannabisgebruik willen we laten afnemen, en in ieder geval stabiliseren. Binnen de kadernota's Gezondheid, sport en veiligheid wordt in het bijzonder aandacht besteed aan ongezond gedrag (alcohol, drugs, ongezonde eetgewoontes) bij jeugdigen. Een korte omschrijving per beleidsterrein volgt om overzicht te krijgen wat er binnen de verschillende beleidsterreinen speelt en direct raakvlakken heeft met alcohol en drugsgebruik.

Kadernota Volksgezondheid 2008-2011

In de kadernota Volksgezondheid 2008-2011 heeft de Gemeente Meppel als uitgangspunt genomen te investeren in kwaliteit van leven. Een goede kwaliteit van leven leidt in de regel tot een goede gezondheid.

Drinken met mate, niet te jong en verantwoord middelengebruik is hierbij de ambitie. Wat te doen ?

Jongeren beschermen tegen overmatig alcoholgebruik door dit integraal aan te pakken. Door afspraken te maken met de horeca over het schenkbeleid, beperking verkoop, strengere leeftijdscontrole, maatregelen gericht op verkooppunten zoals sluitingstijden, happy hour, convenant veilig uitgaan;

Naast het beschermen van jongeren tegen alcoholgebruik moet er aandacht besteed worden aan de rol van de ouders. De nieuwe norm t.a.v. alcoholgebruik is het **niet drinken onder de 16 jaar**; Deze nieuwe norm moet gestimuleerd worden door gebruik te maken van effectieve methodes zoals 'De Gezonde School en Genotmiddelen' (DGSG). Deze methodes kunnen worden ingezet op basisscholen, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs.

Vanuit de Kadernota volksgezondheid wordt geadviseerd:

Opstellen nota, inclusief uitvoeringsacties waarin ook de problematiek van de 'drinkketen' wordt meegenomen.

Jeugd in Stimulans

In de Beleidsnota Integraal lokaal jeugdbeleid Gemeente Meppel 2008-2012 "Jeugd in Stimulans" is de volgende ambitie uitgesproken: ieder kind evenveel kansen en geen kind tussen wal en schip! In de beleidsnota wordt vervolgens verwezen naar de nota volksgezondheid voor wat betreft de aanpak van alcohol en middelengebruik. De benadering van een integrale aanpak van dit onderwerp wordt onderschreven.

Veiligheidsbeleid 2008-2010

In de Kadernota Veiligheidsbeleid Meppel 2008-2010, en veiligheid in Meppel 2008 worden 5 gemeentelijke veiligheidsthema's genoemd waaronder: Jeugd en veiligheid. Dit thema betreft: Overlast gevende jeugdgroepen, criminele jeugdgroepen, alcohol en drugs, individuele criminele jongeren, veilig in en om de school, 12-minners. Verdere uitwerking van activiteiten is te vinden in het activiteitenprogramma 2008: "veiligheid in Meppel" (juni 2008).

Activiteitenprogramma 2008

Het Activiteitenprogramma 2008 "veiligheid in Meppel" heeft als hoofddoel: De sociale cohesie, integratie en wijkparticipatie moet in 2010 zijn versterkt.

Prioriteit heeft o.a. Jeugd en Veiligheid: het terugdringen van het alcohol- en drugsgebruik onder jeugdigen en het betrekken van de ouders bij dit onderwerp.

Eén van de activiteiten die beschreven is in dit programma is reeds uitgevoerd.

Dit betreft het leefstijlonderzoek van de GGD in 2008. Naar aanleiding van dit onderzoek zullen er nieuwe activiteiten worden opgenomen in een activiteitenprogramma veiligheid voor 2010.

Een andere activiteit is het uitvoeren van het scholenadoptieplan: initiatief politie. Dit plan houdt in dat de politie minstens 4 keer per jaar de scholen bezoekt.

Convenant "Veilig uitgaan"

Het convenant 'veilig uitgaan in de gemeente Meppel' is een algemeen afsprakenkader tussen de betrokkenen bij de uitgaansproblematiek en kan naar onderwerp nader worden uitgewerkt in concrete (maatwerk)projecten. Het convenant is een invulling van de in het Veiligheidsplan Drenthe gemaakte afspraak.

Coffeeshopbeleid

Het coffeeshopbeleid in Meppel is in werking getreden op 20 december 2007. De doelstelling van het beleid is adequaat om het gebruik van 'middelen lijst II' van de Opiumwet in de Gemeente Meppel zo effectief mogelijk te kunnen reguleren en handhaven om de gezondheidsrisico's van het gebruik van 'middelen lijst II' van de Opiumwet minimaal te houden en de openbare orde en veiligheid te kunnen waarborgen'. In Meppel wordt openlijk drugsgebruik momenteel (2007) niet als indringend overlastvraagstuk ervaren. Wanneer dit wel een probleem mocht worden, dan kan de burgemeester op grond van de APV plaatsen aanwijzen waar het verboden is softdrugs te gebruiken of openlijk voorhanden te hebben.

2. Waar hebben we het over? (probleemanalyse)

Bij jongeren in Nederland is alcohol drinken op jonge leeftijd heel gewoon en bovendien drinken ze veel en vaak. Het grootste deel van de jongeren heeft al de eerste ervaring met alcohol voordat ze op het voorgezet onderwijs zitten. De landelijke trend is dat het alcohol gebruik na een jarenlange stijging stabiliseert. Bij jongeren scholieren 12 t/m 14 jaar) is het alcoholgebruik tussen 2003 en 2007 zelfs afgenomen. Jongeren zijn over de hele linie wel meer gaan drinken. Het aantal jongeren dat vijf glazen alcohol of meer drinkt op één gelegenheid is in 2005 bijna 10% hoger dan in 2003. Globaal gezien geldt dat hoe lager het schoolniveau, hoe meer er gedronken wordt (Rijksinstituut voor volksgezondheid en Milieu 2008).

Om inzicht te krijgen in de problematiek van het drank- en drugsgebruik onder de jeugd in Meppel richten wij ons o.a. op de resultaten van het in 2008 gehouden leefstijlonderzoek onder jongeren van 12 tot en met 18 jaar van de GGD Drenthe (uitkomsten zie bijlage I). Daarnaast zijn de uitkomsten van de op 16 december 2010 gehouden werkconferentie jeugd en middelen gebruikt als input voor het uitvoeringsprogramma.

2.1 Resultaten gemeente Meppel leefstijlonderzoek GGD Drenthe

In het najaar van 2008 startte de GGD Drenthe een groot onderzoek over de gezondheid en leefgewoonten van Drentse jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 18 jarigen. Alle voortgezet onderwijs scholen in Drenthe zijn benaderd.

Op het onderzoeksterrein alcohol en drugs volgt hieronder een overzicht van de belangrijkste resultaten op dit terrein.

- 63% van de jongeren heeft ooit alcohol gedronken (heel Drenthe: 64%). Uitgesplitst naar leeftijd: 12-15 jarigen heeft 54% ooit alcohol gedronken. Van de 16-18 jarigen heeft 83% ooit alcohol gedronken.
- Van de jongeren die alcohol hebben gedronken heeft 11% dit in de afgelopen vier weken 11 keer of vaker gedaan. (heel Drenthe: 11%).
- Het merendeel van de jongeren drinkt voornamelijk in het weekeinde (89%). Op zo' n weekenddag drinkt 29% van hen 7 glazen of meer. (heel Drenthe: 26%).
- Bijna een kwart van de drinkers drinkt ook op doordeweekse dagen. Dit is vergelijkbaar met het Drentse percentage.
- Het merendeel van de jongeren drinkt thuis met anderen of in een discotheek. Opvallend gegeven hierbij is dat 47% van de leeftijdsgroep 12-15 jarigen aangeeft te drinken in de discotheek. 31% drinkt in het café, 25% in keet/hok/schuur, 19% op straat.
- Volgens bijna de helft van de jongeren die alcohol drinken vinden de ouders het goed dat ze drinken en verbieden bij 3% van de jongeren de ouders het alcoholgebruik. Dit is vergelijkbaar met het Drentse percentage.
- Volgens 17% van de jongeren raden hun ouders het alcoholgebruik af. (heel Drenthe 19%).
- 21% van de jongeren in Gemeente Meppel heeft ooit cannabis gebruikt. Dit is in vergelijking met het percentage in Drenthe: 16% hoog.
- 10% gebruikte cannabis in de vier weken voorafgaand aan het onderzoek. Dit is hoger dan in de rest van de provincie (7%).
- 9% van de jongeren heeft wel eens alcohol en wiet of hasj op één dag of avond gebruikt. (heel Drenthe: 6%).

Probleemanalyse:

Op basis van het jeugdonderzoek 2008 constateert de GGD dat zowel in de gemeente Meppel als in heel Drenthe:

- Veel jongeren in het weekend drinken en dan per weekenddag grote hoeveelheden alcohol drinken;
- 12 t/m 15 jarigen, ondanks een verbod op alcohol tot 16 jaar, in openbare gelegenheden en sportkantines tóch alcohol krijgen;
- slechts een klein percentage van 12 t/m 15 jarigen geeft aan dat hun ouders het alcoholgebruik verbieden.

Aansluitend valt in de vergelijking tussen Meppel en heel Drenthe op dat in de Gemeente Meppel:

- meer jongeren ooit/in de vier weken voorafgaand aan het onderzoek cannabis gebruikt hebben.

Advies van de GGD

Aanleiding van dit advies zijn de resultaten uit het jeugdonderzoek 2008. Het advies is gebaseerd op de hierboven genoemde opvallende uitkomsten van het onderzoek, huidig beleid van de gemeente en beschikbare/wenselijke interventies van regionale en landelijke organisaties.

Middelengebruik

Al jaren hebben heeft het voortgezet onderwijs in de gemeente Meppel een projectweek 'verslaving'. In deze week gaan de meeste scholen samen met VNN aan de slag met activiteiten gericht op preventie van het middelengebruik. Daarnaast wordt op een aantal locaties uitvoering gegeven aan onderdelen uit het preventieprogramma 'De Gezonde School en Genotmiddelen.

Het advies van de GGD luidt samen met onderwijs (primair en voortgezet) onderzoeken/te verkennen hoe preventie van middelengebruik het hele jaar door de aandacht kan krijgen die het behoeft. Hierbij zou de insteek moeten zijn "De Gezonde School en Genotmiddelen' breder te implementeren en ook in het primair onderwijs te introduceren. Dit integrale programma met aandacht voor schoolbeleid, signalering en voorlichting (ook aan ouders) is één van de weinige preventieve programma's in Nederland waarvan het effect op onderdelen is aangetoond. De gemeente kan scholen stimuleren en faciliteren gebruik te maken van de ondersteuning die VNN kan bieden. Gadviseerd wordt de nadruk meer te leggen op de schadelijkheid van alcoholgebruik in algemene zin, in plaats van het benadrukken van het verslavende aspect.

Opvallend is dat jongeren uit de gemeente Meppel vaker dan jongeren uit heel Drenthe aangeven dat ze in een discotheek, café of op straat alcohol drinken. De GGD adviseert strakkere handhaving af ten aanzien van het verbod op alcohol onder 16 jaar en het verbod op alcohol in de openbare ruimte. Diploma's zoals sociale hygiëne kunnen als voorwaarde gelden voor het krijgen van een vergunning. Maak verenigingen, scholen en organisatoren van evenementen en uitbaters van discotheken, sportkantines en keten bewust van de noodzaak tot de norm "geen alcohol onder 16 jaar" en betrek hen bij de integrale aanpak.

2.2 Werkconferentie 16 december 2010

Op 16 december 2010 heeft een werkconferentie jeugd en middelengebruik plaats gevonden. Bij deze conferentie waren deelnemers aanwezig vanuit verschillende groepen, zoals: ouders, jongeren, politie, horeca, taxibedrijven, onderwijs (primair en voortgezet onderwijs), hulpverleningsinstellingen (Welzijn, maatschappelijk werk, medewerkers Centrum voor jeugd en gezin, Bureau Jeugdzorg), etc.

De conferentie had o.a. tot doel:

- inzicht krijgen in hoe het middelengebruik bij jongeren werkt;
- het zichtbaar maken van verantwoordelijkheden van betrokken partijen;

- samenwerken met alle betrokken partijen om de jeugd met mate alcohol te laten drinken (en onder de 16 jaar niet te laten drinken) en verantwoord drugsgebruik;
- draagvlak te creëren voor een gezamenlijke aanpak;
- ideeën voor concrete acties verzamelen, die vervolgens verwerkt worden in de uitvoeringsnotitie 'Jeugd en middelengebruik in de gemeente Meppel'.

Resultaten werkconferentie

In de plenaire terugkoppeling en uit de verslagen van de workshops kwamen een aantal belangrijke aandachtspunten naar voren.

Preventie

Veel deelnemers aan de conferentie vragen aandacht voor preventie. Hoewel ook de oproep werd gedaan om 'reëel' te blijven en te onderkennen dat het probleem 'van alle tijden' is, erkenden vele aanwezigen de noodzaak van vroegtijdig overleg tussen betrokkenen. Daarnaast benadrukten de deelnemers het belang van vroegtijdige signalering: signaleren van problemen voorkomt problematisch drank- en drugsgebruik.

Verantwoordelijkheid

De deelnemers hebben het gevoel dat de sociale controle in het verleden groter was. Men wees elkaar daarnaast makkelijker op de eigen verantwoordelijkheid. Als dit op een goede manier gebeurt en inzichtelijk wordt gemaakt wat consequenties zijn van overmatig gebruik, is dit ook nu nog een goede aanpak. De rol van jongeren die andere jongeren wijzen op deze verantwoordelijkheid wordt als erg belangrijk en succesvol ervaren.

De gemeente moet haar verantwoordelijkheid nemen en haar regierol oppakken. Overleg met andere betrokkenen is nodig. Verantwoordelijkheden van betrokkenen moet duidelijk worden gemaakt. Betrokkenen kunnen elkaar dan ook wijzen op die verantwoordelijkheden.

Rol ouders

Ook ouders hebben een belangrijke verantwoordelijkheid, aldus de deelnemers. De voorbeeldfunctie van hen, het onderhouden van normen en waarden en het gebruik van alcohol of drugs thuis bespreekbaar maken, wordt als erg belangrijk ervaren. Ouders geven aan dat ze graag begeleiding en informatie willen. Contact tussen ouders wordt als erg belangrijk ervaren.

Handhaving

Optreden bij overtreding is nodig. Ook is een betere leeftijdscontrole nodig bij vooral de horeca, zo werd geopperd. Middelen als een pasjessysteem of een alcoholslot werden genoemd.

Voorlichting

Bij alle eerdergenoemde aandachtspunten is communicatie en voorlichting van groot belang. Voorlichting voor jongeren en hun ouders is nodig om inzicht te geven in de gevolgen van alcohol- en drugsgebruik. De school wordt als een belangrijke en laagdrempelige ingang ervaren om jongeren en hun ouders te bereiken. Ook het Centrum voor Jeugd en Gezin kan een belangrijke rol spelen. Voorlichting aan ouders zoals wordt gegeven in de eerste vier levensjaren van hun kind, blijft ook later van belang. Voorlichting via bijvoorbeeld jongerensites, de krant of andere ideeën als een kroegentocht voor ouders en hun kinderen, werden naar voren gebracht. De kracht van communicatie van jongere naar jongere en tussen ouders onderling wordt als erg belangrijk ervaren. De boodschap dat 'niet drinken ook oké' is, moet vaker worden uitgedragen.

3. Inventarisatie van de keten binnen de Gemeente Meppel

In 2009 en in de maanden april, mei en november van 2010 zijn de keten in de gemeente Meppel bezocht. Doel van deze bezoeken was het inventariseren van het aantal keten, locaties en de bezoekersaantallen. Ook werd gekeken hoe in de keten wordt omgegaan met veiligheid.

De bezoeken zijn afgelegd door de Regisseur Integrale Veiligheid en een jongerenwerker van Welzijn Meppel Westerveld (WMW).

3.1 Plan van aanpak

Momenteel wordt gewerkt aan een Plan van Aanpak voor de keten. Meppel sluit in haar aanpak graag aan bij de initiatieven die in buurgemeenten zijn ondernomen. Vooral het in beeld krijgen van de keten/ plaatsen waar de jeugd samenkomt is wenselijk. Samen met de keetjeugd en hun ouders kijkt de gemeente vervolgens naar het opstellen van spelregels voor de keten. Na de inventarisaties is gebleken dat er meer voor- dan nadelen worden ervaren van de keten/ plaatsen waar de jeugd samenkomt. Incidenteel is er contact tussen de keten waarbij gezamenlijke activiteiten, bijvoorbeeld een spelletjesavond, wordt georganiseerd. Wel zijn er afspraken nodig om de veiligheid te waarborgen, het drank- en drugsgebruik te beperken en andere problemen te voorkomen.

3.2 Aantallen en locaties

In de gemeente Meppel zijn vijf keten aangetroffen. Deze zijn vooral gelegen in en om Nijeveen, een keet staat in Rogat. Drie keten zijn verbouwde stacaravans of bouwkeet. Twee keten bevinden zich inpandig in een schuur. Alle keten bevinden zich op de erven van agrarische bedrijven.

Ketenlocaties in de stad Meppel zijn niet in beeld. In het Plan van Aanpak wordt beschreven hoe we zicht willen krijgen op de ketenlocaties in de stad. De jongerenwerkers van WMW spelen hier een grote rol in.

3.3 Bezoekersaantallen en leeftijden

Vier van de vijf keten worden bezocht door vijf tot tien 'jongeren'. De bezoekers zijn vooral jongens. In een keet in Nijeveen ligt het bezoekersaantal van tien tot twintig jongeren. De keetbezoekers zijn vooral vriendenclubs die al een aantal jaren bij elkaar zijn. De leeftijden van de bezoekers verschillen. In vier van de vijf keten lopen de leeftijden van de bezoekers uiteen van veertien tot twintig jaar. In de vijfde keet is de jeugd ouder dan vierentwintig jaar. De jongeren gaven aan dat ze naar de keet gaan voorafgaand aan een avondje stappen in een van de horecagelegenheden in de omgeving of dat ze in de keet blijven omdat uitgaan in de reguliere horeca voor hen niet betaalbaar is.

3.4 Zicht op gebruik alcohol en drugs

In vrijwel alle keten wordt veel gerookt. Drugsgebruik is niet geconstateerd. Een enkele keet beschikte over huisregels.

Ouders geven aan dat ze het prettig vinden dat hun kind vertier dicht bij huis zoekt. Zo kan er nog enige controle worden gehouden. Voor de jongerenwerker van WMW zijn de keten een locatie waar jongeren te vinden zijn. De plek is laagdrempelig en contact is snel gelegd.

4. Doelstellingen alcohol en middelengebruik onder jongeren 2011-2016

De doelstellingen met betrekking tot de nota integrale aanpak jeugd en middelengebruik zijn opgesteld aan de hand van de uitkomsten en conclusies van het leefstijlonderzoek van de GGD.

De algemene doelstellingen zijn in de werkgroep jeugd en alcohol en middelengebruik verder uitgewerkt naar specifiekere doelstellingen. De percentages, vooral als het gaat om het gebruik van alcohol onder de 16 jaar en ouders die goed vinden dat hun kind alcohol gebruiken, zouden naar 0% moeten. Dit is een percentage welke niet haalbaar is binnen de periode van deze nota.

Voor het meten van het behalen van deze doelstellingen worden de uitkomsten van het leefstijlonderzoek 2012 (tussenevaluatie) en 2016 gebruikt.

Algemene doelstellingen

1. Tegengaan van het gebruik van alcohol onder de 16 jaar;
2. Matigen van alcoholgebruik vanaf 16 jaar;
3. Afname of stabiliseren van het cannabisgebruik.

4.1 Tegengaan van het gebruik van alcohol onder de 16 jaar.

Wat willen we bereiken?

- a. Het aantal jongeren in de leeftijdsgroep 12-15 jaar dat ooit alcohol heeft gedronken maar niet in de afgelopen 4 weken (voorafgaand aan het onderzoek) van 24% (2008) naar 27% (2016) te laten stijgen.
- b. In de leeftijdsgroep 12-15 jaar de frequentie van het gebruik van alcohol op 1 of meer doordeweekse dagen van 11% (2008) naar 8 % (2016) laten afnemen;
- c. In de leeftijdsgroep 12-15 jaar het percentage jongeren dat 7 of meer glazen alcohol tijdens weekenddagen drinkt te laten afnemen van 23% (2008) naar 20% (2016).
- d. Plekken waar alcohol wordt gedronken zoals in discotheken (47 % in 2008), café (31% in 2008), op straat (19% in 2008), keet/hok/schuur (25% in 2008) en schoolfeest (10% in 2008) laten afnemen;
- e. Het percentage ouders wat het goed vindt dat hun kind alcohol gebruikt van 35% (2008) laten afnemen naar 28% (2016)

4.2. Matigen van alcoholgebruik vanaf 16 jaar.

Wat willen we bereiken?

- a. Het nuttigen van alcohol door jongeren die in de afgelopen vier weken (voorafgaand aan het onderzoek) meer dan 11 keer alcohol hebben gedronken beperken;
- b. In de leeftijdsgroep 16-18 jaar de frequentie van het gebruik van alcohol op 1 of meer doordeweekse dagen stabiliseren of laten afnemen (17% in 2008) naar 14% (2016);
- c. In de leeftijdsgroep 16-18 jaar het percentage jongeren dat 7 of meer glazen alcohol tijdens weekenddagen drinkt te stabiliseren of laten afnemen (35% in 2008) naar 32%(2016).
- d. Plekken waar alcohol wordt gedronken zoals op straat (24% in 2008) en op schoolfeesten (19% in 2008) stabiliseren of laten afnemen;
- e. Het percentage ouders wat het goed vindt dat hun kind alcohol gebruikt liefst verminderen maar minstens stabiliseren (68% in 2008).

4.3. Afname of stabiliseren van het cannabisgebruik.

Wat willen we bereiken?

- a. Leeftijdsgroep 12-15 jaar:
Het gebruik van Hasj of wiet af laten nemen van 7% (2008) naar 4% (2016).
- b. Leeftijdsgroep 16-18 jaar:
Het gebruik van hasj of wiet in de laatste 4 weken (voorafgaand aan het onderzoek) 18% (2008) stabiliseren of af laten nemen.
- c. Gebruik van alcohol en drugs op één avond (tabel 42)
Het gebruik van alcohol en drugs op één avond stabiliseren of af laten nemen van 9% (2008) naar 6%.(2016).

5. Aanpak: Wat gaan wij doen? Lopende en aanvullende activiteiten

Door verschillende instellingen zoals: Verslavingszorg Noord Nederland(VNN), Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst(GGD), Welzijn Meppel Westerveld(WMW), en anderen worden zowel preventieve als curatieve activiteiten uitgevoerd op het terrein van jeugd en middelengebruik.

In dit hoofdstuk worden allereerst de lopende activiteiten per pijler (publiek draagvlak, vroegsignalering, wet- en regelgeving en handhaving) weergegeven die passen binnen de doelstellingen en aanpak zoals beschreven in deze nota. Naast deze lopende activiteiten worden aanvullende activiteiten beschreven. Een overzicht van alle activiteiten is te vinden in bijlage II.

De aanvullende activiteiten zijn deels voortgekomen uit de conclusies en aanbevelingen van de op 16 december 2010 gehouden werkconferentie jeugd en middelengebruik, uitkomsten van het leefstijlonderzoek 2008 en deels op initiatief van betrokken instellingen zelf.

De GGD adviseert aan te sluiten bij het VDG actieprogramma 'aanpak schadelijk alcoholgebruik jongeren 2009-2013: 'Makluk Zat' . Daarbij wordt geadviseerd te kiezen voor samengestelde interventies, gebaseerd op de pijlers, vroegsignalering, regelgeving, handhaving en publiek draagvlak.

De aanpak van de gemeente Meppel is gericht op het inzetten van verschillende activiteiten op de bovengenoemde pijlers. Daarbij wordt, zoals ook uit de uitkomsten van de conferentie van 16 december 2010 blijkt, ingezet op het bundelen van krachten en het nemen van de verantwoordelijkheid van alle betrokken partijen. De gemeente Meppel wil initiatieven vanuit de samenleving stimuleren door deze daar waar mogelijk te ondersteunen en te faciliteren.

Om gezamenlijk de verantwoordelijkheid te dragen en het waarborgen van een integrale aanpak is het belangrijk structureel overleg te hebben met partijen die betrokken zijn of worden bij de voorgestelde activiteiten in deze nota. Met partijen wordt minimaal bedoeld: VNN, GGD, Jongerenwerk WMW, jeugdagent, ambtenaar volksgezondheid en ambtenaar openbare veiligheid.

Mogelijke aanvullende partijen zijn: Horeca en onderwijs (primair, voortgezet en middelbaar beroeps onderwijs).

5.1 Publiek draagvlak

Activiteiten die lopen:

Project De Gezonde School en Genotmiddelen (DGSG) voor het voortgezet onderwijs uitgevoerd door VNN

- Aanbod Verslavingszorg Noord Nederland op scholen voor voortgezet onderwijs. Activiteiten aangeboden tijdens de preventieweek verslaving, zoals ouderavonden, deskundigheidsbevordering, etc.

Opvoedingsondersteuning door VNN en GGD(afd. jeugdgezondheidszorg, Centrum voor Jeugd en Gezin

- Aanbod VNN en GGD en CJG, om met name ouders de mogelijkheid te bieden hun problemen kenbaar te laten maken. Contacten ouders verlopen via jeugdarts, sociaal verpleegkundige en schoolmaatschappelijk werk.

Preventieweek verslaving in het voortgezet onderwijs

- Jaarlijks terugkerende preventieweek in het voortgezet onderwijs waarbij scholen een eigen invulling maken van het programma. De scholen maken gebruik van bijv. een theatervoorstelling, houden een ouderavond, en gebruiken de digitale lesmodule van DGSG.

Verkeerseducatie Drenthe

- Via het onderwijsadviesbureau worden verkeersmarken aangeboden (1^e klas voortgezet onderwijs) die gaan over alcohol in het verkeer. Op de meeste vo-scholen draaien de programma's veilig uitgaan, veilig thuiskomen en de interactieve presentatie Boemerang.
- "De Derde Helft" is een interactieve voorlichting in sportkantines over het nuttigen van alcohol na de wedstrijd.

Preventieactiviteiten, voorlichting, consultatie en advies aan jongeren

- Aanbod van VNN, GGD (JGZ), WMW en CJG via websites, consultaties/spreekuren GGD, JGZ, en SMW (schoolmaatschappelijk werk).
- Weerbaarheidstrainingen in het basis- en voortgezet onderwijs, aandacht voor speciale doelgroepen zoals: reboundleerlingen.

Keteninventarisatie door Gemeente Meppel en jongerenwerk van WMW

- 2 keer per jaar worden de keten binnen de gemeente Meppel bezocht door de regisseur veiligheid en de jongerenwerker van WMW. Gesproken wordt er met de bezoekers en verantwoordelijke ouder(s).

Protocol Alcohol en drugsvergiftiging's opnames in het ziekenhuis.

- Op de afdeling Spoed eisende hulp in het ziekenhuis in Meppel treedt een protocol in werking bij de opname van een geval van een alcohol en/of drugsvergiftiging.

Aanvullende activiteiten/initiatieven

Het voorkomen van (overmatig) gebruik en verslaving op jonge leeftijd kan bereikt worden door verdere uitbreiding van voorlichtingsactiviteiten. Op jonge leeftijd zullen met name ouder(s)/verzorger(s) betrokken moeten worden bij opvoedingsvraagstukken op het gebied van het gebruik van alcohol en/of drugs bij hun kind. Uit zowel de conferentie als uit landelijke onderzoeken is gebleken dat ouderbetrokkenheid van essentieel belang is om een gedragsverandering bij kinderen teweeg te brengen. Deze ouderbetrokkenheid is ook een belangrijk onderdeel van het project 'De Gezonde School en Genotmiddelen'.

Dat leidt tot de onderstaande aanvullende activiteiten op het gebied van publiek draagvlak:

Project De Gezonde School Genotmiddelen:

- Invoeren van het Project De Gezonde School en Genotmiddelen in groep 7 en 8 in het basisonderwijs.

Opvoedingsondersteuning:

- Ontmoeting ouderkamer (inloop van ouders)) in CJG/ school;
- Voorlichting/informatie via SMW/CJG/VNN
- Oudercursussen organiseren gericht op specifieke doelgroepen (vrouwen / Licht Verstandelijk Gehandicapt (LVG)-gezinnen)

WMW/ jongerenwerker actieve rol:

- Nog meer vindplaats gericht werken.

Preventieweek verslaving:

- Evaluatie van de preventieweek verslaving met betrokken scholen voor voortgezet onderwijs. Bedoeling is te komen tot een gezamenlijke visie en afstemming van activiteiten die plaats vinden in het onderwijs.

Het ontwikkelen van 'ketenbeleid':

- Ketenbeleid houdt in: hoe om te gaan met verschillende aspecten zoals; (brand) veiligheid, alcoholgebruik, overlast gevende situaties, etc.

Verwijzen naar informatiebronnen over alcohol en drugs door hiervoor extra aandacht te schenken via bestaande advertenties (van de gemeente Meppel) van lokale kranten.

- Verwijzen naar bestaande websites (www.CJGmeppel.nl , www.survivalkid.nl)
- Folders/brochures.

Onderzoeken of er een Protocol ziekenhuizen 'alcoholvergiftiging' is

- Signalering en doorverwijzing van mensen die met een alcoholvergiftiging of een alcoholgerelateerde aandoening in het ziekenhuis belanden.

Alcoholcampagne wordt ontwikkeld en uitgevoerd in VDG-verband (VDG

Actieprogramma: Makluk Zat)

- De gemeente Meppel doet actief mee in het ontwikkelen van de campagne
In het najaar van 2011 zal de campagne starten met een startbijeenkomst. Verder uitwerking vindt dit jaar plaats. Campagne vindt plaats in het schooljaar 2011-2012.

Activeren van de samenleving en stimuleren van de samenwerking om de boodschap en risico's problematisch alcohol en drugs-gebruik, over te brengen.

- * Particuliere initiatieven worden gestimuleerd en daar waar mogelijk ondersteund en gefaciliteerd.

5.2 Vroegsignalering

Activiteiten die lopen:

Deskundigheidsbevordering

- Uitgevoerd door VNN, BJZ (Bureau Jeugdzorg Drenthe) via aanbod van trainingen aan intermediairs (docenten, jongerenwerk, deelnemers Zorgadviesteams).

Provinciaal jongerenteam Verslavingszorg VNN

- In een vroegtijdig stadium wordt door VNN riskant en schadelijk middelengebruik gesignaleerd en ingegrepen.

Jongeren Opvang Team Meppel Westerveld (JOT 12-23 jaar)

- In een vroegtijdig stadium wordt door de partners van het JOT riskant en schadelijk middelengebruik gesignaleerd en ingegrepen. Desnoods wordt er verwezen naar hulpverlening.

in de buurtnetwerken (0-12 jaar)

- Buurtnetwerkpartners signaleren alcohol en drugsproblemen bij ouder(s)/verzorger(s) en voorkomen zo dat kinderen in vroeg stadium in aanraking komen met alcohol en drugs.

Signaleringsfunctie GGD, afd JGZ.

- Signaleren van problematisch middelengebruik bij jongeren onder 19 jaar en ev. verwijzen naar reguliere hulpverlening.

Zorgadviesteams in het voortgezet en middelbaarberoepsonderwijs

- Deelnemers van de Zorgadviesteams signaleren problematisch middelengebruik en ondernemen acties, zoals bijv. in gesprek gaan (met schoolmaatschappelijk werk), verwijzing reguliere hulpverlening, etc.

Keteninventarisatie door Gemeente Meppel en jongerenwerk van WMW

- 2 keer per jaar worden de keten binnen de gemeente Meppel bezocht door de regisseur veiligheid en de jongerenwerker van WMW. Gesproken wordt er met de bezoekers en verantwoordelijke ouder(s).

Aanvullende activiteiten/initiatieven

Binnen het VDG Actieprogramma jeugd en alcohol zijn activiteiten ontwikkeld voor de scholen, zoals het geven van trainingen vroegsignalering voor docenten. Deze trainingen zijn gekoppeld aan de RAAK (signalering kindermishandeling) van Bureau Jeugdzorg. De RAAK-trainingen worden uitgebreid met het leren signaleren van problematisch alcohol- en drugsgebruik onder jongeren.

Naast een training voor docenten zijn er trainingen ontwikkeld voor de deelnemers in het Zorgadviesteams op de scholen voor voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs.

Naast de activiteiten die ontwikkeld worden binnen het project Maklukzat zijn er nog een aantal aanvullende activiteiten op lokaal niveau:

Het aanwijzen van contactpersonen

- Contactpersoon aanwijzen die altijd bereikbaar is voor mensen die signaleren, zich zorgen maken maar graag anoniem blijven.

Beter bekend maken van hulpstructuren

- zoals bijvoorbeeld OGGZ

Onderzoeken of er doelgroepen zijn die speciale aandacht of aangepaste voorlichting nodig hebben.

- Bijvoorbeeld: licht verstandelijk gehandicapten.(zie actiepunt publiek draagvlak)

5.3 Wet- en regelgeving

Activiteiten die lopen:

Instructie verantwoord Alcoholgebruik (IVA)

- VNN verzorgt een instructie aan sportverenigingen genaamd 'barcode'.

Convenant Veilig uitgaan in Meppel

- Afspraken met horecaondernemers (deurbeleid en veilig uitgaansklimaat) zijn vastgelegd in het convenant veilig uitgaan in Meppel).

Keteninventarisatie door Gemeente Meppel en jongerenwerk van WMW

- 2 keer per jaar worden de keten binnen de gemeente Meppel bezocht door de regisseur veiligheid en de jongerenwerker van WMW. Gesproken wordt er met de bezoekers en verantwoordelijke ouder(s).

Aanvullende activiteiten/initiatieven

Opstellen ketenbeleid en uitvoeren van ketenbeleid door betrokken partners. Maak hierbij gebruik van actiepunten uit het VDG-actieprogramma.

- Duidelijk is hoe te controleren, en spelregels zijn ook helder. Definiëren van een keet.

Opstellen nieuw TROP (Toeristisch Recreatief Ontwikkelings Plan)

- Aandacht voor mogelijke overlast bij evenementen.

5.4 Handhaving

Activiteiten die lopen:

Preventieve activiteiten door de politie

- Doorlopende controle op bestaand wetgeving. In 'horecanachten' (donderdag Meppeldag en zaterdagavonden) zichtbaar aanwezig zijn in het uitgaansgebied.
- Bij overtreding van de opium wet schikkingsvoorstel of verwijzing naar Halt Noord Nederland.

Controle (brand)veiligheid en volksgezondheid en de nieuwe drank- en horeca-wet

- Uitgevoerd door de afdeling handhaving van de gemeente (randvoorwaarden zijn nog niet gereed)

Aanvullende activiteiten/initiatieven

Controle gebruik alcohol sportkantines

- Na een communicatietraject over spelregels en wettelijke verplichtingen een (onaangekondigde) controle in sportkantines door de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA)

Update en controle horecaverunningen

- Oude horecaverunningen actualiseren en contact met horecaondernemers stimuleren door gemeente.

Registratie alcoholmisbruik

- Registratie van alcoholgeregistreerde incidenten door politie. Voorlichting voor ouders stimuleren (rol WMW, CJG)

5.5 Conclusie

Om input te krijgen voor het ontwikkelen van een integrale aanpak beschreven in deze nota hebben we gebruik gemaakt van een inventarisatie van bestaande activiteiten, uitkomsten van het leefstijlonderzoek 2008 van de GGD en de aanbevelingen van de GGD naar aanleiding van dit onderzoek, signalen en opvallende ontwikkelingen die voortkwamen uit de werkgroepbijeenkomsten en de uitkomsten van de op 16 december 2010 gehouden werkconferentie.

We komen we tot de volgende conclusie:

- We richten ons op het uitvoeren van de methode 'De Gezonde School en Genotmiddelen' met name op de basisscholen groepen 7 en 8;
- Activiteiten, zoals voorlichting en informatie, gericht op de ouders en jongeren;
- Voorlichtingsactiviteiten algemeen;
- Stimuleren en ondersteunen van particuliere initiatieven.
- Gezamenlijke verantwoordelijkheid in de aanpak.

6. Evaluatie en communicatie

6.1 Evaluatie

Tussenevaluatie 2012

Het leefstijlonderzoek 2012 kan als tussenevaluatie fungeren zodat de doelstellingen en de daaraan gekoppelde activiteiten die in deze nota zijn beschreven kunnen worden bijgesteld als dit noodzakelijk mocht zijn.

Evaluatie 2016

Ook in 2016 voert de GGD haar leefstijlonderzoek uit. Dit leefstijlonderzoek van 2016 wordt gebruikt om de doelstellingen en de percentages aan het einde van de planperiode definitief te meten.

Informatiebronnen

Niet alleen het leefstijlonderzoek is een belangrijk informatiebron om te evalueren in hoeverre de doelstellingen van dit plan worden behaald. Ook de partners, de uitvoerders (bijvoorbeeld leraren) en de deelnemers aan activiteiten zijn belangrijke informatiebronnen. Hun ervaringen moeten input zijn voor tussentijdse bijstellingen van de activiteiten of hun aanpak.

6.2 Communicatie

Veel van de activiteiten die worden voorgesteld in deze uitvoeringsnotitie hebben hun basis in communicatie. Vooral de activiteiten gericht op het Publiek draagvlak hebben als doel voorlichting, consultatie en ondersteunen. Bij iedere activiteit die wordt opgepakt, moeten we de vraag stellen: kan communicatie de activiteit ondersteunen of versterken? Juist als er – zoals in dit plan – sprake is van een groot aantal activiteiten, wordt het belang van interne communicatie en afstemming tussen partners extra groot. Daarom richt deze communicatieaanpak zich vooral op deze doelgroepen.

Communicatiedoelstellingen

Ook bij dit onderwerp leeft sterk het gevoel dat communicatie volgend en ondersteunend moet zijn in het behalen van de doelen en geen doel op zich. Communicatiedoelstellingen liggen vooral in de interne communicatie tussen de deelnemende partners.

- activiteiten die worden opgepakt worden gecommuniceerd met de samenwerkingspartners;
- de partners informeren elkaar over hun mogelijkheden

Er is bewust voor gekozen om geen percentages te koppelen aan de communicatiedoelstellingen. Er is geen sprake van een nulmeting op dit gebied; percentages meten is daarom niet zinvol.

Boodschap

De kreet: 'Zeg nee, da's OK!' is als werktitel meegeven aan deze uitvoeringsnotitie. Aan die titel kunnen verschillende activiteiten worden gehangen. Bij het aansluiten op regionale of particuliere initiatieven moet worden gekozen welke werktitel te gebruiken. De gemeentelijke deelname in die initiatieven kan duidelijk worden gemaakt door onze eigen werktitel in te voegen.

Doelgroepen

Jeugd is dé doelgroep in deze uitvoeringsnotitie. Maar ook hun ouders vormen een belangrijke doelgroep. De Intermediairs om ouders en jeugd te bereiken, zijn daarnaast van groot belang om de doelstellingen te behalen.

Communicatiemiddelen

De inzet van communicatiemiddelen zitten verweven in deze uitvoeringsnotitie. Zowel de traditionele media (krant en informatiebijeenkomst), als de modernere middelen worden benut om de doelgroepen te bereiken. De keuze voor de inzet van de communicatiemiddelen is per activiteit afgewogen. Vanzelfsprekend kiezen we voor vrij veel moderne communicatiemiddelen om de jongerendoelgroep te bereiken.

7. Financiën

Voor de financiering van de lopende activiteiten worden middelen gebruikt uit geormerkte budgetten voor verslavingsbeleid, openbare orde en veiligheid, volksgezondheid en het rijk.

Door de inzet van het budget van volksgezondheid kan er een keuze gemaakt worden uit de aanvullende activiteiten die in deze nota zijn voorgelegd. Hiervoor is in ieder geval een bedrag van € 12.500 structureel beschikbaar.

Voor verslavingsbeleid is een budget van €11.000 beschikbaar. Hiervan wordt een gedeelte (€ 5.285) van het gereserveerde budget gesubsidieerd aan VNN. Deze gelden worden ingezet door VNN voor de uitvoering van interventies op het gebied vroegsignalering, Kinderen van Verslaafde ouders (KVO) en Gezin aan Bod. Het voortgezet en middelbaar beroeps onderwijs maken gebruik van de activiteiten van VNN die vallen binnen de uren die de gemeente Meppel beschikbaar heeft voor de methode De Gezonde School en Genotmiddelen. Om een evenredige inzet van uren in het onderwijs ,voor het kalenderjaar 2011, te maken zijn er met VNN afspraken gemaakt.

Benodigd budget voor extra activiteiten uit bestaand budget	2012	2013	2014	2015	2016
1. Project gezonde school genotmiddelen in het basisonderwijs, groep 7 en 8	€10.000	€10.000	€10.000	€10.000	€10.000
2. Projecten mede gericht op de ouders	€3000	€3000	€3000	€3000	€3000
3. Overige projecten (door particuliere initiatieven)	€3000	€3000	€3000	€3000	€3000
4. Communicatiebudget	€2500	€2500	€2500	€2500	€2500
Totaal	€18.500	€18.500	€18.500	€18.500	€18.500

Het VDG Actieprogramma 'Makluk Zat' is gestart met een subsidie van het ministerie van Binnenlandse zaken. Voor de voortzetting van het programma en het uitvoeren van het plan van aanpak voor het jaar 2012 wordt een financiële bijdrage gevraagd van alle 12 gemeenten binnen de provincie Drenthe. Omdat de gemeente Meppel het belang van het programma ondersteunt zal binnen de bestaande budgetten naar dekking gezocht moeten worden.

Benodigd budget voor de voortzetting van het project "Makluk Zat" van de VDG voor het jaar 2012.	€ 10.000
---	----------

Lijst van gebruikte afkortingen:

BJZ	= Bureau Jeugdzorg
CJG	= Centrum voor Jeugd en Gezin
DGSG	= De Gezonde School en Genotmiddelen
DHW	= Drank- en Horecawet
GGD	= Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
IVA	= Instructie Verantwoord Alcoholgebruik
JGZ	= Jeugd Gezondheidszorg
JOT	= Jongeren Opvang Team
LVG	= Licht Verstandelijk Gehandicapt
OGGZ	= Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
SMW	= School Maatschappelijk Werk
THC	= Tetrahydrocannabinol: Chemische stof die als werkzame stof in Henneproducten geldt.
TROP	= Toeristisch Recreatief Ontwikkelingsplan
VDG	= Vereniging van Drentse Gemeenten
VNN	= Verslavingszorg Noord Nederland
VWA	= Voedsel en Warenautoriteit
VWS	= Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport
WMW	= Welzijn Meppel Westerveld

BIJLAGEN

BIJLAGE I Uitkomsten Leefstijlonderzoek 2008 GGD Drenthe
BIJLAGE II Overzicht van activiteiten (lopende en aanvullende)